

Želeći prikazati ženidbene običaje u Brelima saslušao sam priče starijih. Evo nekih spoznaja koje sam zapisao i pripremio za objavu u našem glasilu. Tematika je raznovrsna. Nisam mogao zahvatiti sve segmente i svu širinu. Želja mi je potaknuti i druge da tragaju za novim saznanjima.

Ljubav između cura i momaka, ostvarivala se u Brelima slobodnim odabirom, bez prisile uz savjete roditelja. Može se reći, breljanski su se brakovi sklapali dragovoljno, i iz ljubavi. Roditelji su željeli da momak ili cura budu iz obitelji na dobrom glasu, po mogućnosti imućne. Nisu izostajala ni "svitovanja" šire obitelji, glede izbora životnog suputnika. Kad momak počne zagledavati cure, njegova bi se rodbina propitivala o curi, curinoj kući, o njenoj čeljadi, svojstvima njene majke (je li kao roditelj imala dosta mlijeka, da li rađa mušku djecu, pazi li na svekra i svekrvu, da li je lajava), da li netko od rodbine boluje od nasljednih bolesti i sl.

Momci bi cure upoznavali na plesu, u crkvi ili na dernecima (sv. Stipan, sv. Duje, sv. Ilija, Gospe od Zdravlja, Gospe od Karmena, sv. Juraj, sv. Ante i sv. Bartul, sv. Ivan itd.), koji su se štovali u Brelima i okolnim mjestima. Kad bi neki momak "zamjerio" curu, s prijateljima bi odlazio, grupno, u curino selo na silo, prelo, igranje šijavice ili balota. Mladež je nalazila način da se sretne i progovori po koju riječ sa željenim osobama. Na plesnim zabavama, momci bi se uvrijedili kad bi ga cura odbila za ples. Pojedinci bi, curi, koja ga je odbila, branili plesati s drugim momkom, taj ples ili cijelu večer.

Ponekad su roditelji (cure) bili nezadovoljni s izborom, jer je imala više udvarača a nije, prema njihovu mišljenju, izabrala onog koga su oni željeli. Ponekad su silom htjeli ostvariti svoju zamisao među mnogobrojnim udvaračima. I u takvim okolnostima pobjeđivala je ljubav. Dolazilo je i do otmice (umaknuća) cure. Voljeni momak bi se potajno sastajao s curom. Noću bi s voljenim otišla u njegovu kuću, bez obzira na želje roditelja. O svojim namjerama momak bi obično obznanio svoje roditelje. Poveo bi nekoliko prijatelja i rođaka na dogovoreno mjesto. Cura bi čekala s najnužnijom preoblakom, to pošla u kuću momka.

Dolazak u kuću bi se oglosio pucnjavom mačkula. To je bio znak mjestu da je cura umaknuta. Curu bi dočekali roditelji mladića i ostali ukućani, izljubili bi ju i primili kao nevjestu. U to svrhu, bila bi pripravljena večera za ukućane i najbližu rodbinu. Kod odlaska na spavanje mladenci bi išli spavati u isti krevet, kao pravi muž i žena. Tako se mlada ne bi mogla vratiti kući jer bi bila sramota za nju, njene roditelje i rodbinu. Sutradan bi domaćin otišao curinoj kući i obavijestio njene roditelje da je cura kod njih, da su spremni za izmirenje i vjenčanje. Vjenčanje i pirovanje bi se obavilo naknadno prema dogovoru. Ovakav način "odvođenja" mlade, crkva nije odobravala. Smatralo se to velikim grijehom. Na vjenčanju, mlada nije smjela nositi krunu na glavi, jer je djevičanstvo izgubljeno prije oprosta i Božjeg blagoslova. Ovakvi slučajevi su se dešavali rijetko.

Uglavnom su se vjenčanja obavljala i do njih dolazilo na zadovoljstvo roditelja cure i momka. Mladić bi dolazio u kuću cure, na silo mjesecima pa i godinama. Cijelo je selo i okolica znala da je cura zaprošena i da joj momak dolazi u kuću. Nedjelja je bila dan prošnje i zaruka. Momak bi sa svojim ocem dolazio u djevojčinu kuću. Za zaruke su donosili obvezno prsten a i druge nakite (ogrlice, broševe) od zlata. Zaruka je bila simbol vjernosti. Dobiveni nakit zaručnica je stalno nosila na sebi kako bi se vidjelo da nije slobodna. Ako bi došlo do preljuba cura bi nakit i prsten vratila. To je bila velika sramota. Nakon zaruka, momak bi redovito dolazio u djevojčinu kuću. Obitelj bi ga primala kao svoga člana. Dolazio bi, curi,

redovito srijedom i subotom. Lijepo bi ga primali pa i bolje častili prema mogućnostima. Dok bi momak bio na silu, roditelji cure bi nastojali biti u blizini, oni ili netko od ukućana. Kad bi roditelji, ranije, pošli na spavanje, obvezu motrenja preuzela bi baka, koja bi ostajala uz njih, dok je mladić tu. Baka bi skraćivala vrijeme prelom kudilje, pletenjem na igle ili gargašanjem vune. Budno oko starice pratilo je svaki njihov dodir. Obavljala je svoj posao, obično, pripremala dotu, uža, vreće, torbe, zovnice i čarape. Vrijeme vjenčanja brzo je dolazilo. Dok bi slaba vatra na kominu svjetlucala i mali stinju u petrolejki davao slab

sjaj, ponekad bi odmakla noć, umor i san prevario baku. Tada bi mladi mogli izmijeniti koji dodir ili poljubac. Baka bi kratko trepnula pa opet oprezno. Strahu nikada kraja, baki ni mladima. Nakon djevojačke

prošnje, zaruka i sila dolazi na red pir i vjenčanje. Na dogovor za pirovanje dolazi otac mladoženjin. Ako otac nije živ, ulogu preuzima stariji brat, stric ili ujak. Utvrđuje se kako će se pir organizirati, hoće li biti šala, kad će se dota nositi i ostale potankosti. Po dotu obično su išli brat i sestra mladoženjini te nekoliko mladih ženskih osoba. Ako bi cura bila iz imućnije obitelji u doti bi imala škrinju i komodu. Tada bi išla dva ili četiri momka koji bi to nosili. Vjenčanja su, najčešće bila nedjeljom. Prvotno bi bila napovijed (obavijest svećenika o vjenčanju s oltara), tri nedjelje za redom, a zatim vjenčanje i svadba.

Da bih, vjerodostojnije, opisao običaje pri ženidbi poslužit ću se pričom o ženidbi Stipe Škrabića zvanog Pope i Milke-Tereze Utrobičić zvane Mika sa Slimena, koja je obavljena 25. studenoga 1928. godine. Davne 1927. godine, održane su, uz rijeku Cetinu na cesti između Pavića mosta i Kraljevca, automobilske trke. Pojava prvih automobila koje su mještani nazivali benzina bila je za cijeli ovaj kraj atrakcija.

Automobile i trku, tih novih konja, došla je vidjeti mladež i stariji, iz okolnih seta. Među njima Breljani i Slimenjani. U grupi posjetilaca iz Brela bili su Ivan Brko, Ivan Lukiša, Jerko, Jozo, Stipe Popo Škrabić, Branko i Dinko Zubanović. Breljani su stupili u razgovor s mještanima iz zaseoka Utrobičići rođacima Iana Škrabića Lukiše. U grupi Utrobičića bili su i Marin, Jere, Mandina i Mika. Tada je Popo zapazio mladu Miku, koja mu se svidjela to se za nju odmah stao raspitivati preko Dinka Zubanovića. Slimenjani su shvatili da za Miku pokazuje interes Dinko, to su je zafrkavali.

Nakon nekoliko dana nagovori Popo Lukišu to pođu na Slime u Utrobičića kako bi stupio u kontakt s Mikom i bolje je upoznao. Lukiša pristane, te se jedne večeri nađoše u kući Jure i Mile Utrobičić. Tu je posjetu Popo iskoristio, porazgovarao s Mikom i dao joj do znanja da mu se sviđa i da bi želio da mu bude cura. Shvatili su i domaćini razlog posjete. Popo i Mika su se od tada zajedno viđali u crkvi, na dernecima i na plesovima. Veza se i ljubav stalno povećavala. Popo je, jednoga dana, upoznao njene roditelje s namjerama. Od tada svake subote i nedjelje dolazi na silo kod Mike u kuću, a ponekad u Dovanj gdje je Mike čuvala ovce. Nakon nekoliko mjeseci Popo je rekao Mikinu ocu i majci da će doći kod njih njegov stariji brat Mate (Macuka) i majka Tomica i da bi zaručio Miku. Mikina je majka spremila bogatu večeru za prijatelje iz Prosika (Popu, brata mu Macuku, kao zamjenu za pokonjeg oca Nikolu i majku Tomicu). Svi Utrobičići su radoznalo dočekali nove prijatelje. U tijeku večere, Macuka uzme bukaru i nazdravi ukućanima oko stola:

"Uzdravlje stari i novi prijatelji, pijmo u zdravlje vaše sestre i kćeri i moga brata, da ih Bog sastavi u jedno ako je to od njega suđeno, mi smo došli da vašu Miku isprosimo po želji moga brata Stipe. Ako vi na to pristajete i ako je Mika zadovoljna mi je od srca primamo u svoju kućnu zajednicu i neka od Stipe i nas primi obilježje". Zatim je izvadio zlatni prsten, zlatni lanac s medaljonom i zlatnu narukvicu. Majka Tomica dobaci jabuku nabivenu kovanim novcem, te sve stave na sredinu stola. Mikin otac Jure prihvati bukaru i odgovori: "Vaša ponuda je nama i cijelom zaseoku Utrobičića čast, ja moja žena Mile i obitelj je prihvaćamo, ali ćemo još jednom pitati moju kći. Čuj Mika evo dođoše naši prijatelji da to isprose, Stipe je pošten i radišan od dobre obitelji, koja je u okrugu čuvena kao kršćanska i poštena, te mislim da ćeš biti sretna i zadovoljna uz pomoć Boga. Zato reci da li primaš obilježje koje Ti daju a ono je vrijedno i dostojno, ako ga prihvataš moraš znati da je zaruka simbol vjernosti i ljubavi, te da je velika obaveza za našu obitelj". Mika prilazi stolu i stidljivo reče: "Ja sam sretna kad su moji zadovoljni, ja Stipu volim kao i on mene i prihvaćam zaruku." Popo se digne uzme prsten sa stola i stavi ga na njen prst, okiti je sa ostalim zlatom i poljubi. U isto vrijeme obje majke, otac, braća i stric povikaše: eto neka vam je sretno uz božju pomoć. Stric uzme pušku i sa solara ispali metak u vis. Ispred kuće zapucaše mačkule u znak zaruka. Nakon obznane, u kuću dolaze susjedi, čestitaju roditeljima, braći, i mladima zažele dug život i puno sreće. Od ove večeri Popo učestalije dolazi kroz Prosik na Slime, svi ga časte kao budućeg zeta, a u kući mlade čeka ga večera. Za njega je bilo čega nije bilo za ukućane. Na Slime, u jesen 1928. godine dolazi Popo s braćom Matom, Dujom i Antom ugovoriti vjenčanje.

Dogovorili su:

- da se vjenčanje održi 25. studenoga u crkvi Sv. Ivana na Slimenu,
- da se u nedjelju reče napovid u obje župne crkve,
- koliko će iz Prosika doći svatova i koliko će svatova pratiti mladu,
- da će, u subotu, prije vjenčanja doći kar s pratnjom po robu,
- darove za kumove i starog svata,
- šale i pošalice koje će se izvoditi na piru,
- trasu puta za svate.

U kući mlade vrše se ubrzane pripreme: sprema se i pakira roba, kupuje se škrinja, komo i spavaća soba. U posebne kove za nošenje, pakiraju se sukanci, kuverte, bijci, zovnice, torbe, čoja, sukno, užad, vriće, lancuni, intimele, košulje za darivanje i rublje mlade. Istovremeno, u kući mladoženje vrše se pripreme.

Gazda kuće je izvršio raspored poslova i zadužio braću, izabrao svatove. Dogovoreno je da se pozove najbolji kuhar u Brelima Marko Kristić i njegova kći Mare, te da oni naprave jelovnik i odrede potrebnu količinu hrane koju treba pripremiti. Brat Duje neće ići na Slime već će u kući primati goste, brinuti se o

pečenju i pripremi hrane. Pomagat će mu nevjesta Mare (Kristuša) i supruga Milka. Za svirača harmonike pozvan je Viktor Kristić, Macuko će biti stari svat, a brat Ante sa suprugom Slavkom će obnašati funkciju djevera. Za barjaktara je određen Popin nećak Marin Macukin. Nedjelju prije vjenčanja Popo i Mika su obavili vjeronauk i ispovijed u crkvi Sv. Ivana, a Popo je donio od svog župnika pismo iz kojeg je bilo vidljivo da nema zapreka za vjenčanje, te da je izmirio sve obveze.

U subotu, 24. studenoga 1928., iz Prosika na Slime dolaze predstavnici obitelji po robu i namještaj s karom Mije Tomaša. Vozači su bili Marin Tomaš i Stipe Ursić. Od obitelji, brat Ante, supruga mu Slavka, te nećakinja Nede Macukina. Istovremeno, u kuću mladoženje navraća dosta ljudi, donose poklone, uzvanika i čeka se dota mlade. Posjetioci su bogato ugošćeni. Za poklon mladima, kupovao se neki predmet za domaćinstvo, par domaćih kokoši, pršut, janje, duzina jaja, pogača, prošek i sl. Svatko prema svojim mogućnostima.

U nedjelju, iza sedam sati, u Nikolinu kuću su počeli pristizati pozvani svati. Svi su počašćeni pićem, suhim smokvama, ratlukom i crnom kavom. Pršuta i sira na stolovima je bilo u izobilju. Stari svat je objasnio običaje na Slimenu koji su obvezni za sve svate. Na čelu kolone nosio se barjak s hrvatskom zastavom na čijem je vrhu bilo koplje s tri vrška, na koja su nabijene jabuke. Prema sjećanju učesnika u svatovima su bili: Ante, Slavka, Marin, Nede, Niko i Macuka ukućani, Jozo i File Zelušini, Ivan Lukiša, Brko, Jerko, Slavko Škrabić, Branko i Dinko Zubanović, Jakov Jakir, Marko i Mile Zelić, Vice i Ive Carević, Stipe i Jele Zelić, Petar i Matija Marušić, zetovi i sestre mladoženje. Popini su kumovi bili Stipe Ursić Prcvar i Dinko Zubanović, a Mikini su kumovi bili Filip Kuzmanić i Petar Marušić. Svatovi su sa sobom ponijeli nekoliko boca rakije i veliku buraču vina kako bi mogli ponuditi sve one koje sretnu na putu, a posebno pristigle kroz Slimenske zaseoke. Pojedini su svati bili odjeveni u narodnu nošnju. Posebno se isticala File Škrabić (šotana, traversa, jačerma izvezani okićena tokama i sl.). Ante i supruga mu Slavka bili su obučeni u modernu odjeću koja se u to vrijeme nosila na zapadu. Ante se neposredno prije pira vratio iz Amerike. Na putu kroz Čokiće, dočekale su ih zapreke koje je postavila mladež, za šalu. Uz čašćenje i nadmudrivanje nastavili su veselo put. Na ulazu u Utrobičića dvor bilo je zabave i šale. Svatovi su susreli starijeg čovjeka sa velikim brkovima i bijelom bradom od vune do pasa, crnim naočalima. Na glavi kapa od janjeće kože. Za pasom kubura i zagnut kabanicom. Kad ga ugleda stari svat, zaustavi svatove i nazove. Dobra ti sreća prijatelju! "I vama neka bude sreća kuda ste se podigli u tako velikom broju? Kakva vam je namjera da dolazite u naš dvor?" Macuko odgovori striče ili novopečeni prijatelju, naša je namjera poštena. Došli smo po nešto što nama pripada ali se nalazi u vašem dvoru! "Nešto nije u redu. U našem dvoru nema ništa tuđe, samo je naša čeljad i naša imovina." "Mi smo došli tražiti jedno šiježe, tražili smo ga okolo, neki ljudi su ga vidjeli u vašem dvoru." To se ne može vjerovati, možda ste vi ajduci pa hoćete orobiti Utrobičiće. Zvat ću đendare i sve vas staviti u zatvor na Zadvarje. Stari svat je objasnio da to nije njihova namjera već da pošteno dolaze u dvor: "*Čuli smo da među vašim stadom ima i ono što pripada nama, pa ćemo provjeriti i pošteno se vratiti u Prosik*". Dok traju pregovori, uokolo je veselo, časte se svati s mještanima, slušaju šale. Napokon, stric odluči pustiti svate u dvor, uz objašnjenje da je prepoznao Lukišu i da će ih zahvaljujući njemu pustiti. Svatovi uđoše u dvor gdje ih dočeka mnogo naroda. Na kući su zatvoreni prozori i vrata.

Ulaz čuva straža kako svati ne bi ušli u kuću i izveli mladu. To je bila sramota. Kuća je puna djevojaka i mladih nevjesta. Ispred vrata, domaćin kuće sa svojim pomoćnicima. Dok su se svati pozdravljali s

domaćinima i nazdravljali s pićem koje je bilo pripremljeno na stolovima po dvoru, stari svat prilazi domaćinu i šala se nastavlja. "Dobra srića domaćine." "*Bog i srića vama, odakle vi brojni i*

dični?" "Evo domaćine i prijatelju iz daleka, iz Prosika. Obilazimo svaki slimenski zaseok koji nam je bio na putu pa navratismo i do vas. Tražimo najbolju ovčicu kakve nema od Biokova do Mosora. Možda je u vašem dvoru. Povelili smo i mi našega najboljega ovna da je on prepozna." "*Odjeća vas prijatelji odaje, to odjeća nije za čobane koji traže ovcu.*" Ovakova i slična dobacivanja i razmjenjivanja šala, trajala su i do pola Bata (kako na kojoj svadbi). Zatim se pristaje da se otvore vrata i izvode cure, jedna po jedna. Starog

svata se upozorava da dobro pogleda i da pronađe svoju, ako je u kući. Sve su to lijepe cure i uređene za pir. Stari svat pogledava jednu po jednu pa veli: "To nije naša, to bi odgovarala mom Marinu, nije ni ova ona bi odgovarala Ivanu", i tako redom dok ne iziđe Mika. Stari svat je ugleda, pa uzvika: "Evo naše, nismo izgubili vrijeme u traženju uzalud, poznam je i najljepša je ovdje." Okrene se par puta ispred djevera Ante. Svati se vesele, pucaju mačkule i puške. Barjaktar razvija zastavu a mlada stavlja na barjak kokoš, ručnik i čarape, zatim ga stavlja na kuću na već pripremljeno mjesto, barjak se mora vidjeti iz daleka kao znak da se to piruje. Domaćin pozva svatove u kuću gdje ih čekaju djevojke sa spremljenim cvjetovima od ružmarina za kićenje. Svaki svat, prema svojim mogućnostima, daje prilog za cvijet. Djevojke časte svatove raznim pićem (rakija, konjak, rum, vermut, kruškovac i dr.), suhim smokvama, suhicama, orasima i bajamima. Domaćin nazdravlja starom svatu i svatovima i poziva ih da sjednu za stol. Svati sjedaju po nekom nepisanom redu. Domaćin pokazuje mjesta starog svata, kumova i mladenaca. Prije vjenčanja mladenci razdvojeno sjede između svojih kumova. Na stolovima je postavljen pribor za jelo, pomade domaćeg sira i pršuta. Pije se vino čuvano za to prigodu. Poslije, cure iznose juhu, rižot, pečenje, prošek i kavu. Hrane ima u izobilju. Goste se i oni koji nisu za stolovima. Ispred kuće je mnogo ljudi. Svi se časte, jer je to želja domaćina. Tijekom ručka izgovaraju se zdravice u stihovima, a zatim bi se svi ustali s punim čašama, te bi zapjevali. Tada bi uzdignutih čaša se napili posebno onaj, na kojeg se zdravica odnosila. On bi morao popiti i čitavu čašu. U kuću je došao župnik za kojega je bilo pripremljeno mjesto za stolom. Pri završetku ručka, župnik je pozvao svate u crkvu na vjenčanje. Mlada se pozdravlja i ljubi sa svojim, pita proštenje od oca i majke, a suze sretno teku. U crkvi Sv. Ivana je velika misa i vjenčanje. Župnik drži propovijed o značenju ženidbe. Daje preporuke Miki kako se treba ponašati u novoj župi i obitelji. Tijek vjenčanja se obavlja uglavnom na isti način kao i danas. Crkva je puna svijeta.

Bilo je i onih koji su morali ostati ispred crkve. Mještani zagledavaju svatove i komentiraju. "Uda se naša Mika u bogatu obitelj. Djeverovi joj trgovci i mesari, onaj jedan došao iz Amerike ima butigu i gostionicu u Donjim Brelima, po odjeći se vidi da su prava gospoda." Nakon završetka mise, svi su čestitali mladoj i mladoženji, te su se svati zaputili prema Prosiku, ali, sada, u većem broju. Oveću grupu svatova sa Slimena za Prosik predvodio je stariji brat mladin Marin jer je stari svat zahtijevao da ih pođe što više. U Prosik se mora stići prije zalaska sunca, o čemu brigu vodi stari svat. Mladenci i svati su rado viđeni. Mještani ih svečano dočekuju u svim slimenskim zaseocima i iznose buklije (preko ruke bijela tavaja u ruci bocun vina ili prošeka poklopljen jabukom). Stari svat je dužan prvi prihvatiti bukliju, zahvaliti domaćinu, a tada se časte ostali svati. Na putu od crkve do iza Čokića kuća bilo je izneseno 16 buklija. Kad su svati došli ispred predjela zvanog Tisno, od svatova se trkom odvojio Niko da odnese babi Tomici muštuluk. Ugledavši babu reče: "Draga baba ti meni dobar dar ja tebi dobar glas". Baba daruje Niku pripremljenim darom, a on reče: "Baba dobila si nevjestu!" Preko Plane i kroz Tisno pjevale su se pjesme uz zvuke harmonike. Ispod Čulka pa do kuće sve obitelji iz Prosika iznijele su buklije. Predstavnici kuće su čestitali mladima i počastili svate. Iznad kuće mladence sačekuje dosta djece i mladeži. Mika se popne na teracu te djecu posipa sitnim novcem, orasima, bajamima, suhim smokvama i bombonima, koje su djeca kupila. Pred kućom je dosta svijeta. Na vratima kuće mlade su dočekali mladoženjina majka i brat Duje, nevjeste Mare i Milka. Svi su oni, iza praga, klečali. Ispred praga je bio pripremljen jastučić gdje će mladi kleknuti. Mika i Popo priđu pragu, kleknu i sklope ruke. Mika veli: "Pitam blagoslov u Boga pa u Vas. Jeste li mi kajali i primete li me?" Oni su se digli i rekli: "Neka ti je sve blagoslovljeno i sretno, Bog Ti bio u pomoći." Mlada ih je poljubila. Zatim je uslijedilo veselje. Stari svat zapovijedi domaćinu Duji da iskuša mladu. Dadoše joj jabuku koja je bila nabivena kovanim novcem da kuća nikada ne bude bez novca i da u kući bude blagoslov. "Baci jabuku preko kuće da vidimo, da nisi sakata i je li ti jaka ruka desnica." Mika uzme jabuku i baci je preko kuće, djeca za njom potrčaše, najbrži bijaše Tone koji je sav sretno zgrabi. Domaćin je pozvao svatove u kuću gdje ih je dočekala bogato pripremljena večera. Jelo se, pilo i pjevalo duboko u noć uz zvuke harmonike. Na kraju je mlada darovala kumove i djevere košuljama, čarapama i maramama, a svekrvu posebno. Svatovi su se počeli polako razilaziti a mlade su ispratili na spavanje. Ujutro, mlada se ustala prva. Išla je po vodu na bunar to pomela dvorište. Dočekuje svekrvu i djevere to im polijeva vodu za umivanje i daje ručnik.

Nakon sedam dana u Prosik je došla obitelj mlade: majka, otac i brat Marin sa suprugom, na izvod. Prisustvovali su svetoj misi u staroj crkvi Gospe od Zdravlja i s rodbinom domaćina se bogato gostili. Gosti sa Slimena su se raspitivali kako se mlada snalazi u novoj obitelji.

U Prosiku je Mika živjela i radila, voljela ljude i poštivala Boga, muža i ukućane. Bavili su se zemljoradnjom i stočarstvom. Dolaskom Mike, Gornja Brela su dobila narodnog ljekara i travara, koji je uspješno liječio životinje od svih bolesti. Posebno je uspješno sastavljala slomljene kosti nogu, sanirala ujede zmija iglom i šapljanjem. Malo čudno ali istinito! Danas se čuje uzrečica: "Zmija te ujela pa ti Mika šapljala." Mika i Popo su odgojili četvoro djece, zapamtili osmoro unučadi i dvanaestoro praunučadi. U braku su sretno živjeli 64 godine. Popo je umro 18. veljače 1993., a Mika dvije godine poslije, 28. ožujka 1995. godine.

Napomena: Iz izvornog znanstvenog članka, izdvojio sam dio sadržaja koji se odnosi na dopisivanje breljanskih župnika s biskupom Stjepanom Blaškovićem a koji govori o slobodnom odabiru, kod udaje i ženidbe u Brelima 1768. i 1769. godine. U pismima ima vrlo zanimljivih podataka koji oslikavaju život toga doba. Vezani su za ovu tematiku to ih navodim:

(271) 26. IV. 1769. Don Pavao Ursić pita za savjet da li može vjenčati Antona Vilovića s Cvitom Kupičić,

koju je poštenim načinom prosio, ali se njezini roditelji protive, pak je pobjegla u drugu kuću.

(282) 16. V. 1769. Don Pavao Ursić, župnik moli biskupa da razvidi i presudi u slučaju njegova sinovca Matije i Jurke, koja je došla za nj obostranom voljom, ali se boji nesreće, jer Topići žestoko prijete. Veza pismo br. 317.

(301) 1. VIII. 1769. Don Pavao Ursić javlja biskupu da je Lucija Ribičić po svojoj volji pošla za Iliju Vilovića, jer su je htjeli udati protiv njezine volje za druge. Sad stoji odjeljena u poštenoj kući, a mladenci nisu u rodbinstvu, pak neka biskup odluči što mora učiniti.

(317) Kapelan don Frane Madirević pita biskupa što ima činiti u slučaju Jurke, kćeri Ivana Kupičića, koja je preko svoje volje primila znamenje od Antona Topića, a kasnije se slobodno zagledala s Matijom, pok Mije Ursića, koji, čujući da je Topići kane silom odvesti, sam ju je odveo i smjestio u poštenu obitelj. Što se pak Topić u biskupskoj kancelariji tužio da je dao djevojci novac (7 groša, 3 fibre i 4 soldina) ona se zaklinje da nije nego 4 petice u srebru i 2 petice u robi, a ona je njemu dala toliko uzdarja u robi.

(331) 18. X. 1769. Don Pavao Ursić javlja biskupu da idu k njemu Anton Lisić i Mande Mlikotić, koji se žele vjenčati, a roditelji djevojke se protive. Zbog toga je sama bila pošla u momkovu kuću, a župnik ih je rastavio i djevojku smjestio u drugu, poštenu kuću.

(353) 11. XI. 1769. Don Pavao Ursić šalje biskupu Cvitana Bartulovića i Mandu Bakula, koja je zbog bratova protivljenja sama otišla k momku. Ujedno moli da im oprosti dvije napovidi.